

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/21/2023
Identifikačné číslo spisu:	4118011548
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4118011548.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obvinenej E. C. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2023 v Bratislave, o dovolaní obvinenej E. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 9. decembra 2019, sp. zn. 2To/91/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej E. C. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") zo 4. júna 2019, sp. zn. 4T/116/2018, bola obvinená E. C. (ďalej tiež „obvinená" alebo „dovolateľka") uznaná za vinnú zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

- dňa 7. septembra 2018 asi o 9.00 hod. v obci G. neoprávnene vnikla na pozemok rodinného domu č. XXX tým spôsobom, že vošla cez neuzamknutú bránu za poškodenou Y. L., nar. X. C. XXXX, ktorá sa domov vracala z nákupu, kde ju obžalovaná bez slov sotila a udrela do chrbta, následkom čoho poškodená Y. L. spadla na zem, kde jej obžalovaná z vrečka zástery, ktorú mala poškodená Y. L. na sebe chcela vytiahnuť peňaženku, čo sa jej však nepodarilo, nakoľko poškodená ako ležala na zemi si svoju peňaženku vo vrečku zástery držala, počas tohto zápasu sa vrečko na zástere roztrhlo, poškodená počas incidentu kričala o pomoc, obžalovaná následne odišla z dvora uvedeného rodinného domu, pričom týmto svojim konaním spôsobila poškodeniu Y. L., nar. X. C. XXXX, trvale bytom G. č. XXX drobné zranenia, ktoré si však lekárske ošetrenie nevyžiadali,

Za to okresný súd uložil obvinenej podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pre výkon ktorého ju § 48 ods. 2 písm. a) Trestného

zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti rozsudku okresného súdu podala obvinená odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 9. decembra 2019, sp. zn. 2To/91/2019, ako nedôvodné, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy uvedenému uzneseniu krajského súdu podala obvinená, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jakuba Poláka, advokáta so sídlom v Nitre, Mostná 56, vo svoj prospech dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinená vyjadrila názor, že napadnuté uznesenie trpí arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou, pretože krajský súd v rozpore s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvinenej bez toho, aby vysvetlil, prečo neprihliadol na okolnosti svedčiace v prospech odsúdenej, v čom je výpoveď poškodenej vierohodnejšia ako jej výpoveď, v dôsledku čoho došlo k porušeniu § 2 ods. 7 Trestného poriadku, ako aj k zásadnému porušeniu práva na obhajobu a práva na nezávislý a nestranný súd. Citujúc časť odôvodnenia obsiahnutého na stranách 4 - 5 napadnutého rozhodnutia krajského súdu týkajúcu sa jej námietok v tom smere, že nikto z vypočutých svedkov nevidel, čo sa stalo vo dvore poškodenej, namietala, že krajský súd sám dal v tomto smere obhajobe za pravdu (že žiaden zo svedkov nevidel, čo sa stalo vo dvore poškodenej), čo považovala za najpodstatnejšie a najrelevantnejšie dôkazné zistenie v predmetnej veci. Zároveň však namietala, že krajský súd dezinterpretoval tvrdenie svedkyne S. C., ktorá uviedla, že videla obvinenú „akoby poškodenú tlačila“ do dvora, čo však odvolací súd považoval za preukázanie tvrdenia poškodenej, že obvinená ju sotila, pritom význam slov ju „tlačila“ a „sotila“ je, podľa názoru dovolateľky, rozdielny. Obvinená zároveň zdôraznila, že útok na poškodenú sa nemal odohrať pri bráne do dvora, ako to popisuje vo svojej výpovedi poškodená a ako tvrdí krajský súd, ale až ďalej vo dvore pri vstupe do domu, kde mala poškodená spadnúť do oleandrov, čo potvrdzuje aj zápisnica o obhliadke miesta činu zo 7. septembra 2018, z ktorej je zrejmé, že oleandre sa nenachádzajú pri vstupnej bránke ale až pri dverách domu. Obvinenou tvrdená dezinterpretácia zo strany krajského súdu nemá, podľa názoru dovolateľky, oporu vo vykonanom dokazovaní a je prejavom porušenia práva obvinenej na nezávislý a nestranný súd. Opätovne poukazujúc na časť odôvodnenia obsiahnutého na strane 4-5 napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúceho sa vyjadrenia krajského súdu k rozporom vo výpovediach svedkov obvinená namietala, že odôvodnenie krajského súdu si v tejto časti odporuje, pretože tvrdenie odvolacieho súdu v tom smere, že „každý zo svedkov videl iba určitý úsek deja“ nie je, podľa názoru obvinenej pravdivé, pretože svedkovia vyjadrujúci sa ku kamerovému záznamu, ktorý mali údajne vidieť, museli logicky vidieť ten istý kamerový záznam, zachytávajúci ten istý priebeh deja, napriek tomu sa však výpovede svedkov o tom, čo videli na kamerovom zázname, rozchádzajú. Nie je preto pravdivé tvrdenie krajského súdu, že každý zo svedkov videl iný úsek deja, ale pravdou je, že svedkovia videli ten istý úsek deja, avšak opisujú ho zásadne rozdielne, čo, podľa názoru dovolateľky, znamená, že krajský súd opätovne odôvodnil svoje rozhodnutie skutočnosťami, ktoré nevyplynuli z vykonaného dokazovania, a zároveň tieto skutkové zistenia dezinterpretuje v neprospech obvinenej, čo je prejavom porušenia práva na nezávislý a nestranný súd. S poukazom na časť odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu v tom smere, že „nikto z nich nevidel, čo sa udialo vo dvore rodinného domu poškodenej, o čom vypovedala iba sama poškodená“, obvinená namietala, že ani toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, keďže o udalostiach vo dvore poškodenej vypovedala aj samotná obvinená, ktorá však uviedla odlišnú verziu priebehu udalostí oproti poškodenej. V tejto súvislosti krajský súd nezdôvodnil, prečo by mala byť výpoveď poškodenej vierohodnejšia oproti výpovedi obvinenej, respektíve prečo odvolací súd považoval výpoveď obvinenej za nevierohodnú. Obvinená ďalej považovala argumentáciu krajského súdu v podobe, že uveril poškodenej, pretože v čase spáchania skutku nebola pod vplyvom alkoholu, za nepostačujúcu. Zdôraznila, že ani ona nebola v čase spáchania skutku pod vplyvom alkoholu, a preto pri akceptácii tejto argumentácie odvolacieho súdu a jej logiky, vierohodnou musí byť aj jej výpoveď, krajský súd však jej (obvinenej) výpoveď ani len nespomenul a vôbec ju nebral do úvahy. Obvinená ďalej vyjadrila názor, že natrhnuté vrečko na zástere poškodenej a zranenia poškodenej nie sú pre potvrdenie verzie priebehu skutkového deja tvrdenej poškodenou postačujúce a nepostačujú preto ani pre uznanie viny obvinenej, navyše pri tak závažnej trestnej činnosti, za ktorú hrozí (v prípade uznania viny) trest odňatia slobody vo

výmere 7 rokov, je takto zistený skutkový stav, podľa názoru dovolateľky, celkom nepostačujúci. Obvinená ďalej vyjadrila názor, že v celom konaní nebolo preukázané a zistený skutkový stav tomu nezodpovedá, že jej správanie voči poškodenej na jej dvore malo dosahovať takú intenzitu, ktorú by bolo možné právne kvalifikovať ako pokus lúpeže. S poukazom na vyššie uvedené obvinená navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku a v zmysle § 368 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj rozhodnutie okresného súdu a zároveň podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v rozsahu výroku o trestne opätovne prerokoval a rozhodol.

Obvinená vo vlastnoručne napísaných podaniach (zo 6. mája 2022, 17. júla 2023, 8. marca 2023) okrem iného namietala, že bola poškodenou, ktorá trpela stareckou demenciou a užívala alkohol, krivo obvinená. Zároveň poukázala na to, že sama je dôchodkyňa s preukazom ZŤP, ktorá trpí cukrovkou, vysokým krvným tlakom, podstúpila vážnu operáciu rakoviny maternice a v nadväznosti na to žiadala o zníženie trestu.

K dovolaniu obvinenej sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý po stručnej rekapitulácii napadnutého rozhodnutia, ako aj obsahu dovolania obvinenej vyjadril názor, že dovolacie dôvody, na ktoré obvinená poukazovala nie sú naplnené a súdy nižšieho stupňa v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku náležite odôvodnili svoje rozhodnutia, pričom nemožno očakávať, že súdy budú vyvracať každé nepravdivé účelové tvrdenie zo strany obvinenej. Zároveň vyjadril názor, že právo obvinenej na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebolo porušené, pretože vyhodnotenie skutkových okolností v rozpore s predstavami obvinenej nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu. Rovnako sa nestotožnil ani s argumentáciou dovolateľky, že postupom súdov nižšieho stupňa bolo porušené jej právo na nezávislý a nestranný súd v zmysle § 2 ods. 7 Trestného poriadku iba z dôvodu hodnotenia vykonaných dôkazov v rozpore s predstavami obvinenej. Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinená pred podaním dovolania využila svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre

zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inšanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre úspešné uplatnenie takeého dovolacieho dôvodu predpokladá len jeho zásadné porušenie (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie práva na obhajobu zakladá vyššie označený dovolací dôvod, ale len porušenie zásadné).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] videla obvinená okrem iného v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, dôvodiac, že nevysvetlili prečo neprihliadli na okolnosti svedčiace v prospech obvinenej, v čom je výpoveď poškodenej vierohodnejšia ako výpoveď obvinenej, čo zakladá arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Pokiaľ obvinená namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, k tomu sa žiada v prvom rade uviesť, že podľa § 371 ods. 7 Trestného poriadku dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, preto námietky dovolateľky v tom smere, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa nie sú, podľa jej názoru, náležité odôvodnené, v zásade žiaden dovolací dôvod nenapĺňajú.

Na strane druhej je potrebné obvinenej prisvedčiť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolene účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014, II. ÚS 449/2015, IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06, III. ÚS 155/2018).

Zhrnúc vyššie uvedené právo obvineného na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, teda nemožno chápať ako právo absolútne. Všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi.

V prejednávanej veci, podľa názoru najvyššieho súdu, tak okresný, ako aj krajský súd v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný, či arbitrárny, uviedli, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnali s obhajobou, a akými právnymi úvahami sa spravovali, keď posudzovali dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu s tým, že konkrétnymi námietkami obvinenej v tomto smere sa najvyšší súd zaoberal nižšie.

Vyššie uvedenými námietkam preto obvinená dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnila.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda skutočnosť, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Obvinená bola v úvode označeným rozsudkom okresného súdu uznaná za vinnú zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel

- a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona sa dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci a čin spácha na chránenej osobe, pričom chránenou osobou sa podľa § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona rozumie aj osoba vyššieho veku s tým, že podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona osobou vyššieho veku sa rozumie osoba staršia ako 60 rokov.

Prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten kto neoprávnene vnikne do obydľia iného, alebo tam neoprávnene zotrvá.

Z obsahu skutku tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bezo zmeny stotožnil, plyní, že obvinená 7. septembra 2018, v obci G., neoprávnene vnikla na pozemok rodinného domu č. XXX tým spôsobom, že vošla cez neuzamknutú bránu za poškodenou Y. L., kde ju bez slov sotila a udrela do chrbta, následkom čoho poškodená spadla na zem, kde jej obvinená z vrecka zástery, ktorú mala poškodená Y. L. na sebe, chcela vytiahnuť peňaženku, čo sa jej však nepodarilo, nakoľko poškodená, ako ležala na zemi, si svoju peňaženku vo vrečku zástery držala, poškodená počas incidentu kričala o pomoc, obvinená následne odišla z dvora uvedeného rodinného domu, pričom týmto svojím konaním spôsobila poškodenú Y. L., nar. X. C. XXXX, trvale bytom G. č. XXX drobné zranenia, ktoré si však lekárske ošetrenie nevyžiadali.

Vzhľadom na to, že obvinená bez právneho dôvodu vošla do obydľia poškodenej (osoby vyššieho veku), ktorým sa v zmysle ustanovenia § 122 ods. 5 Trestného zákona rozumie aj uzavretý dvor rodinného domu, voči poškodenej použil násilie (sotila ju, udrela ju, pokúšala sa poškodenej vytiahnuť z vrecka peňaženku, ktorú si poškodená držala) v úmysle zmocniť sa jej peňaženky nepochybne svojím konaním naplnila všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona a dokonaného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona [trestný čin lúpeže je dokonaný už použitím násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, bez ohľadu na to, či sa páchatelovi podarilo veci zmocniť alebo nie (R 37/1970)]. Súd prvého stupňa teda konanie obvinenej právne kvalifikoval v zásade správne, okrem tej skutočnosti, že v konaní obvinenej nešlo o pokus trestného činu lúpeže, ale o jeho dokonané štádium, avšak túto chybu pre absenciu odvolania prokurátora krajský súd, ktorý na ňu vo svojom rozhodnutí upozornil, už nemohol napraviť [v zmysle zákazu „reformatio in peius“ (zákazu zmeny k horšiemu) plynúcemu z ustanovenia § 322 ods. 3, veta druhá, Trestného poriadku].

Dovolateľka svojimi námietkami vyjadrovala nespokojnosť so zisteným skutkovým stavom a hodnotením vykonaných dôkazov poskytujúc vlastné skutkové závery a hodnotenia vykonaných dôkazov, takéto námietky však, keďže ide o námietky skutkového charakteru, sú z dovolacieho prieskumu, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa plynúcu z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku, vylúčené. Uvedenými námietkami sa obvinená v zásade dožadovala „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa. Pritom skutkového charakteru sú aj námietky obvinenej vo vzťahu k porušeniu zásady „v

pochybnostiach v prospech obvineného" („in dubio pro reo"), keďže vyššie uvedená zásada nachádza svoje uplatnenie práve pri hodnotení dôkazov.

Napriek tomu nad rámec uvedeného z dôvodu, že obvinená má právo na jasné a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o jej vine a treste, najvyšší súd dodáva, že súdy nižšieho stupňa, ako to už bolo vyššie uvedené, v zásade dostatočným jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlili na podklade akých dôkazov pri spravovaní sa akými úvahami dospeli k záveru o vine obvinenej reagujúc aj na jej obhajobu.

Z odôvodnenia najmä rozhodnutia (strana 3 až 5) súdu prvého stupňa (s ktorým sa krajský súd stotožnil) plynie, že okresný súd uveril tvrdeniam poškodenej Y. L., ktorá uviedla, že ju obvinená sotila do dvora, v dôsledku čoho spadla na zem, kričala, obvinená ju viackrát udrela do chrbta, chcela jej zobrať peňaženku, ktorú mala poškodená vo vrecku zástery, vrecko na zástere jej roztrhala, avšak peňaženku jej nezobrala, pretože poškodená si ju držala, vzhľadom na to, že tieto jej tvrdenia sú podporované zápisnicou o prehliadke tela, z ktorej plynie, že poškodená mala skutočne natrhnuté pravé vrecko zástery (čo podporuje jej tvrdenie, že o peňaženku, ktorú mala vo vrecku zástery, s obvinenou zápasila), na strednej časti chrbta mala poškodená čerstvé škrabance a na ľavom kolene čerstvú odreninu (čo podporuje jej tvrdenie, že obvinená ju udrela do chrbta, sotila ju, v dôsledku čoho spadla), výpoveďou svedkyne W. P., ktorá počula poškodenú kričať, preto aj kontaktovala obecny úrad a incident oznámila, výpoveďami svedkýň S. C. a už spomínanej W. P., ktorým sa poškodená bezprostredne po skutku s napadnutím zverila, popísala, že obvinená ju sotila do oleandrov, chcela jej zobrať peňaženku, ktorú mala vo vrecku zástery, v dôsledku čoho jej obvinená vrecko natrhla, čo aj svedkyniam ukázala, svoje tvrdenia doprevádzala plačom, čo taktiež nasvedčuje pravdivosti jej tvrdení, pretože prežila udalosť, v dôsledku ktorej bola rozrušená, poškodená pritom plakala aj podľa výpovede svedka Bc. B. Y., keď sa jej opýtal, čo sa stalo.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu táto logická, uzavretá, ničím neprerušovaná sústava dôkazov spoľahlivo vinu obvinenej preukazuje. Tvrdenia priamej svedkyne - poškodenej sú dopĺňané celým radom nepriamych a vecných dôkazov, s obsahom ktorých sú tvrdenia obvinenej v rozpore, a preto jej výpovedi, nepodporené iným dôkazom, nebolo možné uveriť.

Pokiaľ súdy nižšieho stupňa dôvodili tým, že poškodená nebola pod vplyvom alkoholu, mali snahu tým len zvýrazniť, podporiť, že nemali dôvod poškodenej neveriť (svedok Bc. B. Y. totiž naznačil, že poškodená by mohla byť pod vplyvom alkoholu, keďže si zvykla v potravinách kupovať pivo, svedkyňa S. C. však uviedla, že pri komunikácii s poškodenou necítila pach alkoholu), v žiadnom prípade však súdy nižšieho stupňa pravdivosť tvrdení poškodenej neodvodzovali len od osamotenej, izolovanej okolnosti, že nebola pod vplyvom alkoholu, ale od skutočnosti, že jej výpoveď bola potvrdzovaná celým radom logických obsahovo na seba nadväzujúcich dôkazov.

Na tomto závere potom nič nemení ani pochybenie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ktoré v prípravnom konaní nezaistili obecny kamerovy záznam tak, aby sa zachoval aj pre potreby súdu, keďže vina obvinenej bola spoľahlivo a bez akýchkoľvek rozumných a dôvodných pochybností preukázaná vyššie uvedenými dôkazmi, pričom spomínaný obrazový záznam obecnej kamery nezachytával dianie na dvore, kde ku podstatnej časti skutku došlo, navyše, ako to vyplýva z výpovede C. Y., vo výhlade bránili rastúce kry.

V tomto svetle sa potom javí byť nepodstatným vyjadrenie krajského súdu, že rozpory vo výpovediach svedkov, ktorí mali možnosť spomínaný obrazový záznam vzhliadnuť, vznikli z dôvodu, že tieto osoby sledovali inú časť skutkového deja. Na tomto mieste je potrebné obhajobe prisvedčiť, že niet žiadneho rozumného vysvetlenia, prečo by osoby, ktoré vzhliadli dotknutý obrazový záznam, mali sledovať inú časť skutkového deja. Ak pozerali ten istý záznam, videli tú istú časť skutkového deja. Ani takto vzniknuté rozpory v tvrdeniach svedkov, však obhajobu obvinenej nepodporujú, tvrdenia poškodenej nevyvracajú, keďže svedok Bc. B. Y. si na obsah záznamu nespomenul, teda jeho výpoveď nie je v rozpore so žiadnou ďalšou výpoveďou, svedkyňa C. Y. uviedla, že videla iba hlavy obžalovanej a

poškodenej pred dvorom a potom vošli do dvora, lebo vo výhľade jej bránili kry, svedkyňa S. C. videla, že obvinená poškodenú, akoby tlačila do dvora, kmásala ju. Vzhľadom na nízku preukaznosť nezachovaného obrazového záznamu určité odchýlky vo vyjadreniach vyššie spomenutých svedkýň, nemajú v zásade žiaden význam pre vykonané dokazovanie (ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, vina obvinenej bola spoľahlivo a bez akýchkoľvek rozumných a dôvodných pochybností preukázaná vyššie uvedenými dôkazmi), každopádne, ale nijakým spôsobom obhajobu obvinenej nepotvrdzujú. A napokon svedkyňa C. Y. netvrdila, že by obvinená poškodenú do dvora netlačila alebo nesotila, uviedla len, že videla iba hlavy obvinenej a poškodenej, na základe čoho odmietla vyvodzovať akékoľvek závery o ich správaní. To však nevylučuje, že by svedkyňa S. C. nemohla z pohybu tých častí tela poškodenej a obvinenej, ktoré videla (nepochybne minimálne hlavy), vyvodiť, že obvinená poškodenú kmásala, tlačila, čo objektívne z pohybu hlavy vydedukovať možné je (napokon svedkyňa používa pojem „akoby“, čo naznačuje, že jej záveru o tlačení, či kmásaní predchádzala určitá úvaha, ktorú z určitých skutočností vyvodila, netvrdí, že to výslovne videla). Nie je preto možné dospieť k záveru, že by výpovede týchto svedkýň boli výslovne vo vzájomnom rozpore a už vôbec nie, že by nejakým zásadným spôsobom narúšali vyššie uvedenú, ucelenú a logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obvinenej.

Ani najvyšší súd nevzhladol dezinterpretáciu tvrdenia svedkyne S. C. súdmi nižšieho stupňa. Svedkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že na kamerovom zázname videla, že obvinená akoby tlačila poškodenú do dvora, pričom poškodená uvádzala, že mala byť sotená. Tak jeden (tlačila), ako aj druhý (sotila) výraz obsahuje určitý prvok použitia sily, navyše svedkyňa použila aj výraz „akoby“ (teda pripúšťala, že by bolo možné pre vyjadrenie tejto situácie použiť aj iný vhodnejší výraz), preto nie je možné dospieť k záveru, že by išlo o výrazy, ktoré sa vzájomne vylučujú a už vôbec nie, aby výraz „tlačila“ spochybnil, či vyvrátil tvrdenie poškodenej, že bola obvinenou sotená, keď navyše tieto jej tvrdenia sú podporované ďalšími vyššie rozvedenými dôkazmi.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinená zjavne ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenaplnila.

Už len záverom sa žiada uviesť, že pokiaľ obvinená vo svojich podaniach žiadala o zníženie trestu z dôvodu zlého zdravotného stavu, najvyšší súd nie je oprávnený na ich prerokovanie a rozhodnutie o nich. Rozhodovanie o takýchto žiadostiach, ktoré z hľadiska obsahu je možné posúdiť ako žiadosť o prerušenie výkonu trestu, či upustenie od výkonu zvyšku trestu, patrí v zmysle § 406 ods. 2 Trestného poriadku súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni.

Vzhľadom na to, že obvinená E. C. skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnila dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jej dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.